

Daltononderwijs geen systeem, maar een manier van denken

Nederlandse Dalton Vereniging viert tachtigste verjaardag in Deventer Schouwburg

In de Deventer Schouwburg wordt op 13 april het landelijk jubileumcongres gehouden ter gelegenheid van het tachtigjarig bestaan van de Nederlandse Dalton Vereniging (NDV).

► Door Leo Polhuys
► Deventer

Deventer is geen toevallige keus, want de stad mag met een gerust hart het Nederlandse centrum op het gebied van daltonexpertise worden genoemd. „Deventer is ook in Europees en wereldwijd verband een stad met een grote naam op het gebied van dalton”, zeggen René Berends en Wim Vermeulen van Dalton Deventer. Het kennis- en expertisecentrum is ondergebracht bij Saxion en ondersteunt, adviseert en begeleidt dalton scholen en leerkrachten. Vermeulen is medeorganisator van het congres op 13 april, waar onderwijzers, bestuurders en adviseurs hun licht laten schijnen over de vernieuwende onderwijsvorm.

Dalton is geen systeem, maar een manier van denken over hoe je met kinderen omgaat. De Amerikaanse Helen Parkhurst legde ruim honderd jaar geleden de grondslag voor deze vorm van onderwijsvernieuwing. Zij wilde dat kinderen zelf verantwoordelijk zijn en zoveel mogelijk hun eigen taken plannen. Op dalton scholen komt dit onder meer tot uiting door de taken die kinderen aan het begin van de week of dagelijks krijgen en die ze zelf uitwerken op tijden die hen het beste uitkomen. In de ogen van Parkhurst is de rol van de leraar meer begeleidend, dan die van de centrale figuur die bakken vol informatie over de klas uitstort. In Nederland werd de eerste dalton school vijftientig jaar

Ter gelegenheid van tachtig jaar Dalton heeft uitgeverij Open Boek in Deventer een boek uitgegeven.

FOTO GERT PERDON

geleden gesticht. Inmiddels zijn er in ons land tegen de vierhonderd dalton scholen, zowel in het basis- als in het voortgezet onderwijs, waarvan zes in Deventer. „Je hoort ons niet zeggen dat kinderen die op een dalton school hebben gezeten, betere mensen zijn”, zeggen Berends en Vermeulen. „Uit resultaten van de onderwijsinspectie blijkt dat ze zeker niet minder presteren dan het reguliere onderwijs en op sommige punten zelfs beter dan gemiddeld, bijvoorbeeld als het gaat om taalvaardigheid. In het algemeen kunnen dalton kinderen beter plannen en pakken ze hun eigen verantwoordelijkheid

goed op. Het gaat trouwens niet alleen om kennis; minstens zo belangrijk is dat dalton kinderen zich in sociaal en emotioneel opzicht goed ontwikkelen. Dalton

► Deventer is het centrum op gebied van daltonexpertise

hanteert het uitgangspunt vrijheid in gebondenheid. Vrijheid betekent niet dat kinderen alles mogen, maar juist structuur krijgen aangeboden waarbinnen ze zelf verantwoordelijk zijn.” Het

bijzondere van de situatie in Deventer is dat er op wetenschappelijke manier naar dalton wordt gekeken. Zo is er in de persoon van Patrick Sins een lectoraat en wordt er wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd. Berends: „Er bestaan goede contacten met het werkveld zoals met Dalton Oost Nederland dat vier maal per jaar een bezoek brengt aan Saxion. De onderwijzersopleiding die aan Saxion is verbonden, kent een speciale daltontak.” Dalton kende de afgelopen jaren een flinke groei. Vermeulen: „De groei was mede te danken aan het feit dat dalton makkelijk op school kan worden ingevoerd.

Het bestaande schoolsysteem hoeft niet overhoop te worden gehaald. Maar vooral ook het feit dat scholen zich graag profileren, droeg bij aan de groei.” De discussie over dalton houdt volgens Berends en Vermeulen nooit op. „En dat is maar goed ook. Ook op dit moment wordt er binnen de NDV weer een stevige discussie gevoerd over de identiteit. Het gaat niet om een gesloten onderwijssysteem dat voor altijd vastligt, maar om een manier van denken die kinderen alle kansen wil geven zonder fundamentalistisch te zijn. Op het congres wordt ook ingegaan op deze identiteitskwesitie.”